

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

TRADUCCIÓ A-A (CATALÀ-CASTELLÀ / CASTELLÀ-CATALÀ)

CURS 1999-2000. ANUAL

Prof. Montserrat Bacardí (Grups 1 i 3)

Prof. Judit Fontcuberta (Grups 2 i 4)

CURS: 2n

CRÈDITS: 6

HORES DE CLASSE SETMANALS: 3

HORARI DE CLASSES:

Grup 1: dimarts, 10-11'30. Traducció català-castellà
dimecres, 8'30-10. Traducció castellà-català

Grup 2: dimarts, 10-11'30. Traducció català-castellà
dimecres, 8'30-10. Traducció castellà-català

Grup 3: dimarts, 8'30-10. Traducció català-castellà
dimecres, 10-11'30. Traducció castellà-català

Grup 4: dimarts, 8'30-10. Traducció català-castellà
dimecres, 10-11'30. Traducció castellà-català

HORARI D'ATENCIÓ ALS ALUMNES:

Montserrat Bacardí: dimarts, 11'30-14'30
dimecres, 11'30-14'30

Judit Fontcuberta: dimarts, 11'30-12'30
dimecres, 11'30-12'30

Despatx K 1019.

TEMARI

- 1.- L'article definit. El neutre castellà o els perills d'una traducció mot a mot: locucions. L'article i els noms propis. L'article i l'infinitiu. L'estalvi d'articles castellà.
- 2.- Els noms substantius. Transformacions de gènere i de nombre en noms etimològicament emparentats. Repercussions sintàctiques i discursives. Morfologia i ortografia de la terminologia científica i tècnica. Casos concrets.
- 3.- Els adjectius. Adjectius qualificatius variables i invariables. Femenins i plurals incorrectes. Comparatius. Possessius: divergències d'ús en ambdues llengües. Numerals i quantitatius indefinits. Alguns casos de possible confusió: *mismo* i *mateix*, *demás* i *demés*, *varios* i *varis*...
- 4.- Divergències verbals entre castellà i català: en el semantisme i en l'ús sintàctic dels temps: el futur de subjuntiu castellà; l'imperfet de subjuntiu i el condicional; els temps perifràstics; l'imperfet d'indicatiu en oracions condicionals; el futur, el condicional i el present de subjuntiu en oracions de dubte o de probabilitat; els temps d'obligació; concordança del participi passat; l'infinitiu; el gerundi. L'anteposició castellana dels verbs. Diferències d'ús i de sentit entre verbs castellans i catalans: *ser* i *estar*-*ésser*, *dar*-*fer*, *traer* i *llevar*-*portar* i *dur*, *ir* i *venir*-*anar* i *venir*, *oír* i *sentir*-*oir* i *sentir*. Falsos amics i interferències. Verbs transitivitzats, intransitivitzats, pronominalitzats i despronominalitzats. Perífrasis verbals.
- 5.- Els pronoms. Fòrmules de tractament: *usted*-*vós* i *vostè*. El sistema dels pronoms febles en català i l'economia discursiva, enfront del sistema castellà. La traducció dels pronoms adverbials *en* i *hi*. Un cert ús castellà del reflexiu. Pronoms relatius: *que* i *quien*- *que*, *qui* i *què*, *el cual*, *la cual*...-*el qual*, *la qual*..., *lo cual*-*la qual cosa*; usos exclusius de *el qual*; el relatiu castellà *cuyo*.
- 6.- Els adverbis. Adverbis de quantitat. Adverbis de negació. Adjectius adverbialitzats. Locucions adverbials.
- 7.- Les preposicions. Vacil·lacions prepositives. L'ús de *a*/ *en*/ *amb*. *De* davant d'infinitiu. Complements regits amb *a* o *de*. *Per* i *per a*. Locucions preposicionals.
- 8.- Les conjuncions. *I* i *o*. *Pero* i *però*. La traducció de *pues*; *aunque*, *todavía*, *además*; *nada menos*... Locucions conjuntives amb *que*: correspondències parciales o falses.
- 9.- El lèxic. Registres i dominis. Les diferents especialitzacions dels ètims llatins i el sorgiment dels falsos amics.
- 10.- Fraseologia. Locucions i frases fetes.

11.- Text i context. Les connotacions dels diferents missatges a traduir. Textos estàndard, textos literaris, textos científics, textos periodístics, etc. Fòrmules convencionals. Els tractaments. Fenòmens de retòrica. Elisions i sobreentesos.

BIBLIOGRAFIA

Diccionaris unilingües

1) Llengua catalana

AA.DD. *Diccionari de la llengua catalana*. 4a ed. Barcelona: Encyclopèdia Catalana, 1998.

ALCOVER, Antoni M.; MOLL, Francesc de B. *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca: Moll, 1988.

COROMINES, Joan. *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: Curial, 1980.

FABRA, Pompeu. *Diccionari general de la llengua catalana*. 11a ed. Barcelona: Edhsa, 1980.

FRANQUESA, Manuel. *Diccionari de sinònims*. 6a ed. Barcelona: Pòrtic, 1991.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: 1995.

PEY, Santiago. *Diccionari de sinònims i antònims*. 9a ed. Barcelona Teide, 1986.

RASPALL, Joana; MARTÍ, Joan. *Diccionari de locucions i frases fetes*. Barcelona: Edicions 62, 1984.

XURIGUERA, Joan Baptista. *Els verbs catalans conjugats*. 4a ed. Barcelona: Claret, 1977.

2) LLengua castellana

AA.DD. *Diccionario de sinónimos, ideas afines y contrarios*. 12a ed. Barcelona: Teide, 1986.

AA.DD. *Gran diccionario de sinónimos y antónimos*. Madrid: Espasa-Calpe, 1987.

CASARES, Julio. *Diccionario ideológico de la lengua española*. 2a ed., 17a reimpr. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

COROMINAS, Joan; PASCUAL, José A. *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*. Madrid: Gredos, 1983.

MARSÁ, Francisco. *Diccionario normativo y guía práctica de la lengua española*. Barcelona: Ariel, 1986.

MOLINER, María. *Diccionario de uso del español*. 19a reimpr. Madrid: Gredos, 1994.

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. *Diccionario de la lengua española*. 21a ed. Madrid: Espasa Calpe, 1992.

SAINZ DE ROBLES, Federico Carlos. *Diccionario español de sinónimos y antónimos*. 8a ed., 11a reimpr. Madrid: Aguilar, 1986.

SECO, Manuel. *Diccionario de dudas y dificultades de la es**pañ**ola*. 9a ed. Madrid: Espasa-Calpe, 1986.

VARELA, Fernando; KUBARTA, Hugo. *Diccionario fraseológico del español moderno*. Madrid: Gredos, 1994.

XURIGUERA, J.B. *Los verbos conjugados*. Barcelona: Claret, 1991.

Diccionaris bilingües

AA.DD. *Diccionari castellà-català*. Barcelona: Enclopèdia Catalana, 1985.

AA.DD. *Diccionari català-castellà*. Barcelona: Enclopèdia Catalana, 1987.

ABRIL ESPAÑOL, Joan. *Diccionari de frases fetes català-castellà / castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 1996.

ALBERTÍ, Santiago. *Diccionari castellà-català i català-castellà*. 11a ed. Barcelona: Albertí editor, 1980. [Amb un "Resum gramatical" d'Enric Hernández-Roig.]

BALLBASTRE I FERRER, Josep. *Nou recull de modismes i frases fetes català-castellà / castellà-català*. 3a ed. Barcelona: Pòrtic, 1982.

MIRACLE, Josep. *Diccionari català-castellà / castellà-català*. 3a ed. Barcelona: Poseidon, 1986.

MOLL, Francesc de B. *Diccionari català-castellà / castellà-català*. 7a ed. Palma de Mallorca: Moll, 1989.

PARÉS I PUNTAS, Anna. *Diccionari de refranys català-castellà / castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 1997.

PASCUAL, Vicent. *Diccionari Gregal valencià-castellà / castellà-valencià*. València: Gregal, 1987.

Bibliografia complementària

GARCÍA YEBRA, Valentín. *Teoría y práctica de la traducción*. Madrid: Gredos, 1982. [Especialment els capítols I, VIII, IX, X i XI, p. 29-43 i 327-408.]

MALLAFRÈ, Joaquim. *Llengua de tribu i llengua de polis: Bases d'una traducció literària*. Barcelona: Quaderns Crema, 1991. [Especialment la primera part, "Traduir", p. 17-138.]

COLÓN, Germán. *El español y el catalán, juntos y en contraste*. Barcelona: Ariel, 1989.

FARRÀS, Neus; GARCIA, Carme. *Morfosintaxi comparada del català i el castellà*. Barcelona: Empúries, 1993.

JORDANA, C.A. *El català i el castellà comparats*. Barcelona: Barcino, 1968.

PAYRATÓ, Lluís. *La interferència lingüística. Comentaris i exemples català-castellà*. Barcelona: Curial-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985.

RODRÍGUEZ-VIDA, Susana. *Catalán-castellano frente a frente*. Barcelona: Inforbook's, 1997.

SOLER I JANER, Josep M. *Gràcia i desgràcia de les traduccions literals*. Barcelona: Claret, 1977.

ARIMANY, Miquel. *Gramática práctica del catalán*. 6a ed. Barcelona: Miquel Arimany, 1981.

ARTELLS, Eduard. *Llenguatge i gramàtica*. Barcelona: Barcino, 1969, 2 vols.

BADIA I MARGARIT, Antoni M. *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Encyclopèdia Catalana, 1994.

BADIA I MARGARIT, Antoni M. "Notes sobre el castellà parlat per catalans". *Llengua i cultura als Països Catalans*. Barcelona: Edicions 62, 1980, p. 145-153.

BADIA I MARGARIT, Antonio M. *Gramática catalana*. 3a reimpr. Madrid: Gredos, 1985.

CAMPS, Oriol. *Parlem del català*. Barcelona: Empúries, 1994.

COROMINES, Joan. *Lleures i converses d'un filòleg*. Barcelona: Club editor, 1983.

FABRA, Pompeu. *Converses filològiques*. Barcelona: Edhsa, 1983 i 1984.

- FABRA, Pompeu. *Gramàtica catalana*. 15a ed. Barcelona: Teide, 1991.
- FABRA, Pompeu. *Gramática de la lengua catalana*. Barcelona: Aqua, 1982.
- FERRATER, Gabriel. *Sobre el llenguatge*. Barcelona: Quaderns Crema, 1981.
- JANÉ, Albert. *Aclariments lingüístics*. Barcelona: Barcino, 1973, 3 vols.
- JANÉ, Albert. *El llenguatge. Problemes i aspectes d'avui*. Barcelona: Edhsa, 1977-80. 4 vols.
- LACREU, Josep. *Manual d'ús de l'estàndard oral*. 2a ed. València: Universitat de València, 1992.
- LATORRE, Roser. *Primer curso de catalán*. 3a ed. Barcelona: Barcino, 1985.
- MESTRES, Josep M.; COSTA, Joan; OLIVA, Mireia; FITÉ, Ricard. *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo, 1995.
- RUAIX I VINYET, Josep. *Diccionari auxiliar*. Moià: J. Ruaix, 1996.
- RUAIX I VINYET, Josep. *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui*. Moià: J. Ruaix, 1994, vol. I. [Especialment el cap. I, "Interferència del castellà", p. 9-77.]
- RUAIX I VINYET, Josep. *Punts conflictius del català*. Barcelona: Barcanova, 1989.
- SOLA, Joan. *A l'entorn de la llengua*. Barcelona: Laia, 1977.
- TELEVISIÓ DE CATALUNYA. *Criteris lingüísticos sobre traducció i doblatge*. Barcelona: Edicions 62, 1997.
- VALOR, Enric. *Curso medio de gramática catalana referida especialmente al País Valenciano*. València: Gorg, 1973.
- VALOR, Enric. *Millorem el llenguatge*. València: 3 i 4, 1979, vol.II.
- AA.DD. *Diccionario de las lenguas de España*. Madrid: Ediciones Generales Anaya, 1985. [Especialmente "Apéndice", p. 633-657.]
- ALARCOS LLORACH, Emilio. *Gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, 1994.
- ALCINA FRANCH, Juan; BLECUA, José Manuel. *Gramática española*. 8a ed. Barcelona: Ariel, 1991.
- GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Manual del español correcto*. Madrid: Arco/Libros, 1989.

CASADO, Manuel. *El castellano actual: usos y normas*. Pamplona: Eunsa, 1988.

MARTÍNEZ DE SOUSA, José. *Dudas y errores del lenguaje*. 4a ed. Madrid: Paraninfo, 1987.

SANTAMARÍA, José; CUARTAS, Augusto; MANGADA, Joaquín; MARTÍNEZ DE SOUSA, José. *Diccionario de incorrecciones, particularidades y curiosidades del lenguaje*. Madrid: Paraninfo, 1989.

OBJECTIUS:

1.-Delimitar les diferències, les peculiaritats generals i específiques de les dues llengües (català i castellà), tant a nivell morfosintàctic com semàntic, per tal d'enfortir-ne els mecanismes i els recursos expressius atesa l'estreta convivència en què es troben.

2.- Adquirir una pràctica -i una fluidesa- traduccional davant textos generals (periodístics, divulgatius...) i textos específics (tècnics, jurídics, literaris...).

METODOLOGIA:

L'assignatura de Traducció A-A s'estructura en una part teòrica i una part pràctica. La primera comprèn una quantitat de temps i de dedicació notòriament inferior a la segona, si bé resulta indispensable per a desenvolupar amb correcció la pràctica traduccional. Mentre que els continguts teòrics seran presentats sobretot pel professor, els possibles "models" de traducció aniran sorgint del treball dels alumnes, del comentari i la correcció dels exercicis preparats prèviament; ens valdrem, així mateix, de models ja existents, de traduccions de prestigi tant en un sentit com en l'altre, prenent-les -no cal dir-ho- com una solució potencial.

AVALUACIÓ:

Per aprovar l'assignatura, l'alumne ha de passar un examen al juny, que representa el 60 % de la nota final, i presentar un treball acordat amb la professora abans del 15 de març del 2000. A l'examen l'alumne ha de fer dues proves: una de traducció castellà-català i una de català-castellà. La nota serà la suma del 50% de cadascuna. Hi haurà una pregunta sobre teoria de la traducció que acabarà d'arrodonir la nota.

Per a complementar la nota final, l'alumne pot lliurar i comentar a classe una traducció igualment concertada amb la professora.